

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB.410.002.02.2015

P/15/041

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 56 12, F +48 22 444 56 29
kpb@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/041 – Wykorzystanie broni przez wybrane służby i straże oraz nadzór organów państwa nad jej reglamentacją
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Kontroler	Kontrolę na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadził ¹ Mirosław Kuśmierczak, główny specjalista k.p., upoważnienie do kontroli nr 93477 z dnia 22 kwietnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej, ul. Jana Ostroroga 35, 00-801 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	gen. bryg. Piotr Nidecki od dnia 12 czerwca 2015 r. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, do dnia 11 czerwca 2015 r. gen. dyw. Mirosław Rozmus (dowód: akta kontroli str. 6, 252)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² działalność Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej prawidłowo zorganizował i nadzorował realizację zadań w zakresie reglamentacji dostępu do broni prywatnej żołnierzy zawodowych.

Zorganizowanie i realizowanie kontroli warunków przechowywania broni przez żołnierzy zawodowych w systemie 5-letnim, zapewniającym kontrolę co najmniej 20% posiadaczy broni znajdujących się na ewidencji każdego Oddziału Żandarmerii Wojskowej w ciągu roku, ocenić należy jako dobrą praktykę.

Wdrożenie do eksploatacji systemu informatycznego HEFAJSTOS II usprawniło prowadzenie ewidencji żołnierzy zawodowych posiadających oraz ubiegających się o wydanie pozwolenia na broń prywatną.

¹ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja reglamentacji dostępu do broni przez Żandarmerię Wojskową

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z postanowieniami art. 9 ustawy o broni i amunicji³, broń palną i amunicję do tej broni, z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 11 ustawy o broni i amunicji, można posiadać na podstawie pozwolenia na broń wydanego przez właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu zainteresowanej osoby komendanta wojewódzkiego Policji, a w przypadku żołnierzy zawodowych - na podstawie pozwolenia wydanego przez właściwego komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej.

Żołnierz zawodowy występujący o wydanie pozwolenia na zakup i posiadanie broni prywatnej musi spełniać warunki określone w ustawie o broni i amunicji. Od żołnierzy zawodowych, jeżeli mają przydzieloną broń służbową, nie wymaga się przedstawienia orzeczenia lekarskiego i psychologicznego potwierdzającego, że może dysponować bronią (art. 15 ust. 6 ustawy o broni i amunicji).

Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o broni i amunicji Żandarmeria Wojskowa (ŻW) prowadzi rejestr żołnierzy zawodowych posiadających pozwolenie na broń prywatną. Rejestr obejmuje dane osobowe żołnierzy zawodowych posiadających pozwolenie na broń (ubiegających się o wydanie takiego pozwolenia), informacje i opinie o tych żołnierzach, liczbę posiadanych egzemplarzy broni, rodzaj i cechy identyfikacyjne tej broni.

Stosowany w okresie objętym kontrolą rejestr - system informatyczny HEFAJSTOS II wprowadzono rozkazem nr 55 Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie wdrożenia do eksploatacji w Żandarmerii Wojskowej „Systemu ewidencji broni prywatnej kadry – Hefajstos II” oraz wycofania z eksploatacji „Systemu ewidencji broni prywatnej kadry – Hefajstos”.

System Ewidencji Broni Prywatnej Kadry – HEFAJSTOS II” został opracowany przez Wydział Łączności i Informatyki Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej (KG ŻW) do prowadzenia ewidencji broni prywatnej żołnierzy zawodowych. Stanowi odrębny system, niepołączony z innymi systemami (sieciami) teleinformatycznymi. Dane z systemu nie są przekazywane poza zbiór. System posiada bazę danych rozproszoną, z częściowymi bazami danych w sześciu oddziałach Żandarmerii Wojskowej i centralną bazą w KG ŻW. Centralna baza danych jest aktualizowana poprzez wykorzystanie niejawnych środków teletransmisji. Dostęp do systemu mają tylko użytkownicy uprawnieni przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, który jest administratorem danych osobowych.

System Informatyczny HEFAJSTOS II podzielono na elementy użytkowe (moduły):

1. Moduł aktualizacji obejmuje m.in.:
 - okno aktualizacji bazy, ustawienie importu danych dwa razy w miesiącu (istnieje możliwość przesłania danych w każdej chwili);
 - wykonywanie kopii bezpieczeństwa;
 - zarządzanie danymi użytkowników.
2. Moduł wyszukiwania umożliwia m.in. przeszukiwanie danych rejestru broni i rejestru osób w różnym zakresie (również posiadając dane cząstkowe np. część nazwiska, część numeru PESEL) np. wg. numeru akt, nazwiska, adresu, rodzaju dokumentu, rodzaju broni, miejsca pracy, prowadzonych kontroli, wniosków o cofnięcie pozwolenia na broń. Umożliwia przejście od szczegółów do danej osoby, daje możliwość generowania raportu, możliwość odtworzenia pełnej historii akt.

³ Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012, poz. 576 ze zm.).

3. Moduł ewidencji broni – zawiera dane wszystkich egzemplarzy broni jakie podlegały ewidencji, daje możliwość uzyskania informacji o wszystkich właścicielach danej broni, umożliwia wyszukiwanie danych m.in. wg. numerów, cech czy rodzajach broni.
4. Moduł ewidencji osób – umożliwia uzyskiwanie danych dot. osób posiadających pozwolenie na broń prywatną - zawiera pole szybkiego wyszukiwania wg. różnych kryteriów, imienia, nazwiska, nr PESEL, nr ew. broni. Nie daje możliwości drukowania raportów przez użytkowników, może to zrobić tylko administrator systemu. Moduł ten pozwala na wprowadzanie danych z pozycji użytkownika na szczeblu oddziału ŻW, nie pozwala na wprowadzanie zmian ze szczebla KG ŻW.
5. Moduł dot. raportów – jest w fazie opracowywania, umożliwia wykonywanie zestawień dot. posiadanej broni, z podziałem na typy, liczby żołnierzy uprawnionych do posiadania broni prywatnej wg. rodzajów wojsk, informacji dot. czynności kontrolnych (planowanych i wykonanych). Raport dot. wykonanych kontroli i ich efektów może wykonać tylko administrator systemu.
 Użytkownicy zgłaszali potrzeby generowania danych dot.:
 - harmonogramu kontroli na dany rok;
 - planowania kontroli;
 - wydanych pozwoleń na broń;
 - statystyk dot. celu posiadania broni;
 - broni przechowywanej w depozycie;
 - nałożonych sankcji karnych (w kierunku cofnięcia uprawnień do posiadania broni);
 - generowania metryki sprawy do postępowania administracyjnego (art. 66a kpa);
 - osób którym wygasła ważność licencji Polskiego Związku Strzelectwa Sportowego.

Stosownie do poleceń zawartych w rozkazie nr 55 Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej ewidencja uzupełniana ma być niezwłocznie, nie później jednak niż 10 dni od daty uzyskania informacji o zaistniałych zmianach.

Najczęściej informacje o zmianach składają żołnierze posiadający pozwolenie na broń prywatną, zobowiązani do tego przepisami ustawy o broni i amunicji (zgodnie z art. 26 w przypadku zmiany miejsca stałego pobytu, art. 25 w przypadku stwierdzenia utraty broni, czy art. 15 ust. 3 i 4 w zw. z art. 15 ust. 6 w przypadku przedstawienia aktualnego orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, gdy żołnierz nie ma przydzielonej broni służbowej).

W przypadku śmierci żołnierza zawodowego posiadającego pozwolenie na broń prywatną Żandarmeria Wojskowa uzyskuje informacje z chwilą deponowania broni przez rodzinę, przyjaciół zmarłego (obowiązek taki spoczywa na osobie, która weszła w posiadanie broni po osobie zmarłej), z meldunków o zdarzeniach przesyłanych w systemie służb dyżurnych ŻW, informacji prasowych, nekrologów. Ponadto Żandarmeria Wojskowa jest informowana przez dowódców jednostek wojskowych o wszystkich przypadkach zgonów żołnierzy, w szczególności samobójczych oraz takich, w przypadku których istnieje podejrzenie, że są one związane z przestępstwem (art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego⁴).

(dowód: akta kontroli str. 13-19, 61-62, 216-234, 307-308, 330-331)

1.3. Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. 1805 żołnierzy zawodowych posiadało 8 128 jednostek broni prywatnej.

⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.).

Do ochrony osobistej 376 żołnierzy zawodowych posiadało 1721 jednostek broni palnej, w tym 703 szt. pistoletów i rewolwerów gazowych, 889 pistoletów, 129 rewolwerów.

W celach łowieckich 1044 żołnierzy zawodowych posiadało 3024 jednostki broni, w tym 4 pistolety i rewolwery gazowe, 1587 jednostek broni długiej, gładkolufowej 354 jednostki broni długiej kombinowanej, 1786 jednostek broni długiej z lufą gwintowaną, 12 pistoletów i 1 rewolwer.

W celach sportowych 256 żołnierzy zawodowych posiadało 2052 jednostki broni, w tym 46 jednostek broni długiej gładkolufowej, 708 jednostek broni długiej z lufą gwintowaną, 1041 jednostek broni palnej krótkiej, 257 jednostek broni pneumatycznej.

Do celów szkoleniowych 8 żołnierzy zawodowych posiadało 39 jednostek broni, w tym 4 jednostki broni palnej długiej gładkolufowej, 12 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną, 21 jednostek broni palnej, 2 jednostki broni pneumatycznej.

W celach kolekcjonerskich 70 żołnierzy zawodowych posiadało 370 jednostek broni, w tym 1 jednostkę broni gazowej (rewolwer), 1 jednostkę ciężkiego karabinu maszynowego, 14 jednostek broni palnej gładkolufowej, 1 jednostkę broni palnej długiej, kombinowanej (kniejówka), 119 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną, 234 jednostki broni palnej krótkiej.

W celach pamiątkowych 41 żołnierzy zawodowych posiadało 91 jednostek broni w tym 3 jednostki broni gazowej, 11 jednostek broni długiej gładkolufowej, 1 jednostkę broni palnej długiej kombinowanej (dryling), 12 jednostek broni długiej z lufą gwintowaną, 63 broni palnej krótkiej, 1 jednostkę broni pneumatycznej.

Do innych celów⁵ (broń pneumatyczna oraz pozbawiona cech użytkowych wymagająca pozwolenia na broń) 9 żołnierzy zawodowych posiadało 22 jednostki broni, w tym 8 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną, 4 jednostki broni palnej do strzelania amunicją ślepa i alarmową, 5 jednostek broni palnej krótkiej, 5 jednostek broni pneumatycznej.

(dowód: akta kontroli str. 239-240)

Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r. 1791 żołnierzy zawodowych posiadało 8151 jednostek broni prywatnej.

Do ochrony osobistej 372 żołnierzy zawodowych posiadało 1714 jednostek broni palnej, w tym 702 szt. pistoletów i rewolwerów gazowych, 883 pistolety, 129 rewolwerów.

W celach łowieckich 1038 żołnierzy zawodowych posiadało 3727 jednostek broni, w tym 4 pistolety i rewolwery gazowe, 1572 jednostek broni długiej, gładkolufowej, 351 jednostki broni długiej kombinowanej, 1788 jednostek broni długiej z lufą gwintowaną, 11 pistoletów i 1 rewolwer.

W celach sportowych 252 żołnierzy zawodowych posiadało 2080 jednostek broni, w tym, 46 jednostek broni długiej gładkolufowej, 733 jednostki broni długiej z lufą gwintowaną, 1044 jednostki broni palnej krótkiej, 257 jednostek broni pneumatycznej.

Do celów szkoleniowych 8 żołnierzy zawodowych posiadało 43 jednostki broni, w tym 5 jednostek broni palnej długiej gładkolufowej, 13 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną, 23 jednostek broni palnej krótkiej, 2 jednostki broni pneumatycznej.

W celach kolekcjonerskich 71 żołnierzy zawodowych posiadało 385 jednostek broni, w tym 1 jednostkę broni gazowej (rewolwer), 1 jednostkę ciężkiego karabinu

⁵ Wynik wygenerowany z systemu informatycznego Hełajstos II w związku z zapytaniem NIK o „inny cel” posiadania broni.

maszynowego, 16 jednostek broni palnej gładkolufowej (Bock – 3, dubeltówka – 6 jednostek, strzelba – 5 jednostki, strzelba powt. PUMP-Action – 2 jednostki), 1 jednostkę broni palnej długiej, kombinowanej (kniejówka), 126 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną (karabin/karabinek – 51 jednostek, karabin/karabinek sportowy – 46 jednostek, karabin/karabinek automatyczny – 15, jednostek, sztucer – 14 jednostek), 240 jednostek broni palnej krótkiej (pistolet do strzelania amunicją ślepą i alarmową – 1 jednostka, pistolet – 198 jednostek, pistolet sportowy – 10 jednostek, pistolet maszynowy – 14 jednostek, pistolet sygnałowy – 2 jednostki, rewolwer – 15 jednostek).

W celach pamiątkowych 39 żołnierzy zawodowych posiadało 89 jednostek broni w tym 3 jednostki broni gazowej (pistolet – 1 jednostka, rewolwer 2 jednostki), 11 jednostek broni długiej gładkolufowej (Bock – 2 jednostki, dubeltówka – 7 jednostek, pojedynka – 2 jednostki), 1 jednostkę broni palnej długiej kombinowanej (dryling), 12 jednostek broni długiej z lufą gwintowaną (karabin/karabinek sportowy – 5 jednostek, karabin/karabinek – 2 jednostki, sztucer – 5 jednostek), 61 broni palnej krótkiej (pistolet – 50 jednostek, pistolet maszynowy – 2 jednostki, pistolet sportowy – 1 jednostka, rewolwer – 8 jednostek), 1 jednostkę broni pneumatycznej (pistolet pneumatyczny).

Do innych celów 9 żołnierzy zawodowych posiadało 22 jednostki broni, w tym 8 jednostek broni palnej długiej z lufą gwintowaną (karabin/karabinek sportowy 3 jednostki, karabin/karabinek – 2 jednostki, karabin/karabinek automatyczny – 2 jednostki, sztucer – 1 jednostka), 4 jednostki broni palnej do strzelania amunicją ślepą i alarmową (karabin/karabinek maszynowy – 1 jednostka, pistolet maszynowy – 3 jednostki), 5 jednostek broni palnej krótkiej (pistolet - 3 jednostki, pistolet maszynowy – 1 jednostka), 5 jednostek broni pneumatycznej (karabinek pneumatyczny – 2 jednostki, pistolet pneumatyczny – 3 jednostki).

(dowód: akta kontroli str. 258-259)

1.4. W 2014 r. do Żandarmerii Wojskowej wpłynęło 260 wniosków żołnierzy zawodowych o wydanie pozwolenia na broń. Wydano 240 decyzje pozytywne, 16 decyzji negatywnych, 2 decyzje umorzono na wniosek strony, 1 postępowanie zawieszono na wniosek strony, 1 wniosek pozostawiono bez rozpoznania.

W pierwszej połowie 2015 r. wpłynęły 183 wnioski o wydanie pozwolenia na broń prywatną. Wydano 105 decyzji pozytywnych, 6 decyzji negatywnych, 1 decyzję o umorzeniu postępowania na wniosek strony, 71 nie zostało zakończonych.

W toku kontroli przeprowadzono analizę 12 decyzji odmawiających wydania pozwolenia na broń prywatną żołnierzom zawodowym. Stwierdzono, że wszystkie decyzje były prawidłowe. W 10 przypadkach odmowa dotyczyła wydania pozwolenia na zakup i posiadanie broni palnej bojowej do ochrony osobistej, z powodu niewskazania przez wnioskodawcę żadnych zdarzeń bądź dokumentów potwierdzających występowanie stałego, realnego, ponadprzeciętnego zagrożenia życia i zdrowia. W 1 przypadku wnioskodawca złożył odwołanie do KG ŻW, a po utrzymaniu w mocy zaskarżonej decyzji, złożył skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie⁶.

W 1 przypadku odmowa dotyczyła wydania pozwolenia na broń palną do celów kolekcjonerskich. Wnioskodawca nie wskazał istnienia ważnej przyczyny posiadania broni palnej (25 szt.) w celu kolekcjonerskim, tj. nie posiadał udokumentowanego członkostwa w stowarzyszeniu o charakterze kolekcjonerskim. Wnioskodawca złożył

⁶ Sprawa do KG ŻW wpłynęła 20 lipca 2015 r. W okresie do zakończenia kontroli KG ŻW przygotowywała odpowiedź na skargę i materiał dowodowy do przesłania do WSA.

odwołanie do Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, który utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

W jednym przypadku odmowa dotyczyła wydania pozwolenia na broń palną do celów sportowych (na łącznie 8 egzemplarzy broni), z powodu istnienia negatywnych przesłanek, w postaci zaburzeń funkcjonowania psychologicznego wnioskodawcy oraz naruszania zasad przechowywania broni i amunicji poprzez wskazanie miejsca przechowywania broni, w którym nie mogłaby ona być przechowywana⁷.

(dowód: akta kontroli str. 236, 260, 270, 324-326)

1.5. W 2014 r. wystąpiło 20 przypadków cofnięcia pozwolenia na broń prywatną żołnierzom zawodowym.

W 17 przypadkach cofnięto pozwolenie na broń na wniosek zainteresowanego, z powodu ustania przyczyny posiadania broni (art. 18 ust. 4 ustawy o broni i amunicji), w jednym przypadku cofnięto pozwolenie z urzędu na podstawie art. 18 ust. 1 pkt.2 w związku z art. 15 ust. 1 pkt. 6 lit. b. (skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za nieumyślne przestępstwo), w 1 przypadku z powodu naruszenia art. 18 ust.1 pkt. 4 ustawy oraz w 1 przypadku z powodu naruszenia art. 18 ust. 5 pkt 4 ustawy.

W pierwszej połowie 2015 r. wystąpiły 4 przypadki cofnięcia pozwolenia na broń prywatną żołnierzom zawodowym. W trzech przypadkach pozwolenie cofnięto z urzędu w związku z ustaniem przyczyny posiadania broni (art. 18 ust. 4 ustawy o broni i amunicji), w jednym przypadku na wniosek zainteresowanego.

(dowód: akta kontroli str. 236, 260)

W toku kontroli dokonano analizy 10 decyzji dotyczących cofnięcia pozwolenia na broń prywatną żołnierzom zawodowym, nie stwierdzając nieprawidłowości. W 5 przypadkach cofnięto pozwolenie na posiadanie broni na wniosek zainteresowanego, z powodu ustania przyczyny posiadania broni (w 3 przypadkach do celów ochrony osobistej, w 1 przypadkach do celów łowieckich i w 1 przypadku do celów sportowych). W 1 przypadku cofnięto pozwolenie na posiadanie broni myśliwskiej do celów łowieckich w związku z utratą członkostwa w PZŁ i w 1 przypadku cofnięto pozwolenie na posiadanie broni sportowej w związku z utratą członkostwa w stowarzyszeniu o charakterze strzeleckim. W 1 przypadku cofnięto pozwolenie na broń palną do celów sportowych, ponieważ strona pomimo wezwania nie przedstawiła dokumentów wskazujących na członkostwo w stowarzyszeniu o charakterze strzeleckim, posiadanie kwalifikacji sportowych ani licencji właściwego polskiego związku sportowego, uznano że ustały okoliczności faktyczne, które stanowiły podstawę do wydania pozwolenia na broń sportową. W 1 przypadku pozwolenie cofnięto w związku z prawomocnym skazaniem za przestępstwo z art. 178a § 1 kk. W 1 przypadku cofnięto pozwolenie na zakup i posiadanie broni palnej myśliwskiej do celów łowieckich w związku z problemami alkoholowymi strony (awantury domowe, interwencje Policji, groźbę popełnienia samobójstwa przy użyciu posiadanej broni w trakcie awantury domowej). W 1 przypadku cofnięto pozwolenie na zakup i posiadanie broni palnej myśliwskiej do celów łowieckich w związku z naruszeniem zasad przechowywania, noszenia oraz ewidencjonowania broni i amunicji. Strona złożyła odwołanie do Komendanta Głównego ŻW, który utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

(dowód: akta kontroli str. 262, 327-328)

⁷ Wnioskodawca złożył odwołanie do KG ŻW, który uchylił w całości zaskarżoną decyzję i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji, ponieważ stronie nie udowodniono istnienia przesłanek negatywnych, pominięto kluczowy dla sprawy środek dowodowy w postaci orzeczenia rejonowej komisji lekarskiej (organ dał wiarę informacjom z wywiadu środowiskowego, nie zwrócił się o udostępnienie orzeczenia wojskowej komisji lekarskiej). Ponadto okoliczność dotycząca przechowywania broni jest bez znaczenia dla rozstrzygnięcia wniosku.

1.6. W wykonaniu art. 27 ust. 4 ustawy o broni i amunicji Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej przekazuje raz w roku, w terminie do dnia 1 marca, Komendantowi Głównemu Policji informację o liczbie pozwoleń wydanych w roku poprzednim wraz z informacją o liczbie egzemplarzy i rodzajach broni, na które zostały wydane pozwolenia. Pismem z dnia 20 lutego 2015 r. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej poinformował Komendanta Głównego Policji o wydaniu 240 pozwoleń na broń na 1522 egzemplarzy. W tym 3 pozwolenia na broń bojową (3 egzemplarze), 125 pozwoleń na broń myśliwską (676 egzemplarzy), 64 pozwolenia na broń sportową (344 egzemplarze), pozostałe – 48 pozwoleń (499 egzemplarzy).

W 2014 r. oddziały Żandarmerii Wojskowej przekazały do Policji dokumentację 173 żołnierzy zwolnionych z zawodowej służby wojskowej posiadających broń prywatną a w pierwszej połowie 2015 r. 105 żołnierzy.

Żandarmeria Wojskowa nie przekazywała Policji informacji o cofniętych uprawnieniach na posiadanie broni prywatnej żołnierzom zawodowym. Obowiązujący stan prawny nie wymaga przekazywania Policji takich danych.

(dowód: akta kontroli str. 236, 250-251, 260, 262)

1.7. Depozyty broni prywatnej żołnierzy zawodowych w Żandarmerii Wojskowej funkcjonowały w oparciu o rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad deponowania i niszczenia broni i amunicji w depozycie Policji, Żandarmerii Wojskowej lub organu celnego oraz stawki odpłatności za ich przechowywanie⁸ oraz *Instrukcję deponowania i niszczenia prywatnej broni i amunicji żołnierzy zawodowych* Żand. Wewn. 26/2015 wprowadzoną Rozkazem Nr 33 Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej z dnia 26 marca 2015 r.⁹ W okresie objętym kontrolą wszystkie Oddziały Żandarmerii Wojskowej prowadziły depozyty broni prywatnej.

Prywatna broń lub amunicja przyjmowana jest do depozytu w przypadku przewencyjnego zabezpieczenia broni, przekazania broni lub amunicji przez znalazcę, przekazania broni lub amunicji przez osobę, która utraciła prawo do jej posiadania, a nie dokonała zbycia broni i amunicji w terminie 30 dni od daty utraty uprawnień, przekazanie broni lub amunicji przez osobę, która weszła w jej posiadanie po osobie zmarłej. Broń lub amunicja może być również przyjęta w celu zniszczenia. Miejsca przechowywania broni muszą odpowiadać wymogom magazynu broni. Depozyty prywatnej broni mogą być organizowane w pomieszczeniu oficera dyżurnego (służby dyżurnej) oddziału Żandarmerii Wojskowej lub magazynie broni oficera dyżurnego, w magazynie broni oddziału Żandarmerii Wojskowej, w pododdziałowym magazynie broni. W 2014 r. oddziały Żandarmerii Wojskowej odnotowały 21 przypadki deponowania broni prywatnej, w których zdeponowano łącznie 33 jednostki broni. Wystąpiło 9 przypadków przekazania broni do depozytu celem zniszczenia (6 sztuk zniszczono, 3 szt. pozostają w depozycie), 2 przypadki przekazania broni po osobie zmarłej (1 szt. zbyto, 1 szt. pozostaje w depozycie), 5 przypadków przewencyjnego zabezpieczenia broni na podstawie art. 19 ust. 1a ustawy o broni i amunicji¹⁰ (17 jednostek broni, z których 4 szt. sprzedano, 3 szt. przekazano Policji w związku z utratą właściwości, 10 szt. pozostaje w depozycie), 5 przypadków w związku z cofnięciem uprawnień (3 szt. zostały zbyte, 2 szt. pozostają w depozycie).

⁸ Dz. U. z 2004 r. Nr 152, poz. 1609.

⁹ Poprzednio obowiązywała *Instrukcja deponowania i niszczenia prywatnej broni i amunicji żołnierzy zawodowych* Żand. 42/2007 wprowadzona Rozkazem nr 80 Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej z dnia 10 grudnia 2007 r.

¹⁰ W związku z toczącym się postępowaniem karnym o przestępstwo określone w art. 15 ust. 1 pkt. 6.

W pierwszej połowie 2015 r. były 2 przypadki przekazania broni prywatnej do depozytu. Jeden egzemplarz przekazano do depozytu celem zniszczenia, jeden egzemplarz zdeponowano w ramach prewencyjnego zabezpieczenia, na podstawie art. 19 ust.1a ustawy o broni i amunicji. Obydwa egzemplarze broni pozostają w depozycie. Na dzień 30 czerwca 2015 r. w depozycie Żandarmerii Wojskowej pozostawało 35 jednostek broni.

(dowód: akta kontroli str. 124-162, 236-237, 260, 263)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę kontynuowania działań w celu zwiększenia funkcjonalności systemu informatycznego HEFAJUSTOS II, zgodnie ze zgłoszonymi przez użytkowników systemu potrzebami.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Kontrola warunków przechowywania i użytkowania broni przez żołnierzy zawodowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o broni i amunicji, do kontroli wykonywania obowiązków wynikających z przepisów ustawy przez osoby oraz podmioty, o których mowa w art. 29 ust. 1 ustawy, są uprawnione właściwe organy Policji, a w stosunku do żołnierzy zawodowych - właściwe organy wojskowe, czyli komendanci oddziałów Żandarmerii Wojskowej.

Oddziały Żandarmerii Wojskowej realizują kontrole broni prywatnej żołnierzy zawodowych w miejscu jej przechowywania zgodnie z zakresami działania wynikającymi z zarządzenia nr 46/MON z dnia 28 września 2011 r. Ministra Obrony Narodowej¹¹ oraz właściwością terytorialną oddziałów Żandarmerii Wojskowej ustaloną rozkazem nr 48 z dnia 17 kwietnia 2015 r. Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej w sprawie obszarów działania jednostek organizacyjnych Żandarmerii Wojskowej (poprzednio rozkaz nr 50 z dnia 17 czerwca 2011 r.)

Jak wyjaśnił Szef Oddziału Profilaktyki KG ŻW w praktyce kontrole broni prywatnej w miejscu jej przechowywania są realizowane przez Oddziały Żandarmerii Wojskowej posiadające na ewidencji żołnierza posiadającego broń prywatną, zgodnie z miejscem jego pobytu. W sporadycznych przypadkach kontrole są zlecane do innych oddziałów Żandarmerii Wojskowej, które nie mają na ewidencji danego żołnierza. Dotyczy to głównie myśliwych, którzy przechowują swoją broń poza miejscem stałego pobytu. Protokół z takiej kontroli broni w miejscu jej przechowywania przesyłany jest do oddziału Żandarmerii Wojskowej posiadającego na ewidencji kontrolowanego żołnierza.

(dowód: akta kontroli str. 237, 272-274)

2.2. Kontrole przechowywania broni prywatnej realizowane były zgodnie z *Zasadami prowadzenia działalności profilaktycznej przez Żandarmerię Wojskową*, wprowadzonymi rozkazem nr 1 z dnia 10 stycznia 2014 r. Komendanta Głównego

¹¹ Dz. Urz. MON Nr 20, poz.294 z zm.

Żandarmerii Wojskowej oraz *Wytycznymi specjalistycznymi Szefa Zarządu Prewencji Komendy Głównej Żandarmerii Wojskowej w zakresie działalności profilaktycznej Żandarmerii Wojskowej w 2014 i 2015 r.*, na podstawie harmonogramu kontroli Oddziału Żandarmerii Wojskowej w systemie 5 letnim i obejmowały kontrolą w każdym roku min. 20% posiadaczy broni prywatnej znajdujących się na ewidencji Oddziału Żandarmerii Wojskowej.

Przeprowadzenie kontroli broni prywatnej dokumentowano w formie protokołu, którego wzór został określony w załączniku do ww. *Zasad prowadzenia działalności profilaktycznej przez Żandarmerię Wojskową*. Protokół sporządzano w miejscu kontroli, zapoznawano z nim posiadacza broni, który potwierdzał ten fakt czytelnym podpisem. Protokół jest wykonywany w jednym egzemplarzu, jednak osoba kontrolowana ma możliwość wykonania kopii lub po zatwierdzeniu protokołu przez komendanta oddziału ŻW, na żądanie otrzymać potwierdzoną kopię.

W 2014 r. Oddziały Żandarmerii Wojskowej przeprowadziły łącznie 567 kontroli, tj. skontrolowano 31,4% żołnierzy zawodowych posiadających broń prywatną (spośród 1805). Jak wyjaśnił Szef Oddziału Profilaktyki w toku większości kontroli w 2014 r. nie stwierdzono rażących nieprawidłowości związanych z przechowywaniem broni prywatnej. Uwagi i polecenia kontrolujących dotyczących np. poprawienia trwałości mocowania kaset do elementów konstrukcyjnych budynku lub wymiany zamków w kasetach, szafach metalowych lub sejfach były realizowane niezwłocznie przez kontrolowanych. Stwierdzono jeden przypadek naruszenia przepisów art. 51 ust. 2 pkt. 7 i art. 51 ust. 3 pkt.1 ustawy o broni a sprawcę ukarano mandatem karnym w wysokości 500 zł.

W pierwszej połowie 2015 r. Oddziały Żandarmerii Wojskowej przeprowadziły 206 kontroli przechowywania broni prywatnej przez żołnierzy zawodowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 40-41, 174, 237, 260, 263-269, 337)

2.3. Zgodnie z zasadami prowadzenia działalności profilaktycznej oraz porozumieniem Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i Komendanta Głównego Policji z dnia 8 maja 2013 r. o współdziałaniu Żandarmerii Wojskowej i Policji, po zakończeniu służby przez żołnierza posiadającego broń prywatną, komendanci oddziałów Żandarmerii Wojskowej właściwi ze względu na miejsce stałego pobytu żołnierza przekazują właściwemu komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji lub powiatowemu (w odniesieniu do broni pneumatycznej i miotaczy gazu obezwładniającego oraz narzędzi i urządzeń, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt. 3 i 4 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji) niezbędną dokumentację. Dokumentacja zawiera: kartę informacyjną obejmującą dane dotyczące posiadanych uprawnień do poszczególnych rodzajów broni, potwierdzoną kserokopię decyzji o zwolnieniu żołnierza z zawodowej służby (lub innych dokument), materiały i dokumenty z przeprowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie pozwolenia na broń oraz trzy łuski z każdej lufy broni wraz z protokołem (jeśli są w posiadaniu organu).

(dowód: akta kontroli str. 58, 163-170)

Obecny stan prawny nie nakłada na żołnierzy obowiązku informowania terenowych oddziałów Żandarmerii Wojskowej o fakcie przejścia do rezerwy. Komenda Główna Żandarmerii Wojskowej w piśmie z dnia 19 listopada 2014 r. do Dyrektora Departamentu Prawnego Ministerstwa Obrony Narodowej przedstawiła projekt zmian do ustawy o broni i amunicji dotyczący m.in. obowiązku informowania Żandarmerii Wojskowej o przejściu żołnierzy zawodowych do rezerwy. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej pismem z dnia 20 stycznia 2015 r.

poinformował KG ŻW o braku możliwości skutecznego przeprowadzenia w tej kadencji procedury legislacyjnej, w związku czym KG ŻW okresowo wstrzymał inicjowanie procesu legislacyjnego. Opracowano projekt decyzji Ministra Obrony Narodowej, który jest na etapie uzgodnień wewnętrznych, regulujący tryb przekazywania Żandarmerii Wojskowej informacji o odchodzących do rezerwy żołnierzach posiadających pozwolenie na broń prywatną jak również informacji o powołaniu do służby zawodowej żołnierzy, którzy takie pozwolenie uzyskali przed powołaniem do zawodowej służby wojskowej.

Tymczasem na stronie internetowej Żandarmerii Wojskowej w zakładce *broń prywatna/posiadanie broni prywatnej* zamieszczono pouczenie dotyczące informowania komendantów Oddziałów Żandarmerii Wojskowej o przejściu do rezerwy żołnierza posiadającego pozwolenie na broń prywatną.

(dowód: akta kontroli str. 237-238, 244-249, 310-316, 318-323)

W celu wymiany doświadczeń oraz ujednoczenia procedur w zakresie związanym z wydawaniem pozwoleń na broń Szef Zarządu Prewencji w *Wytycznych specjalistycznych w zakresie działalności profilaktycznej Żandarmerii Wojskowej* w 2014 i 2015 r. wskazał na możliwość kierowania żołnierzy prowadzących postępowania administracyjne związane z pozwoleniem na broń na praktyki do Wydziałów Postępowań Administracyjnych jednostek terenowych Policji. W okresie objętym kontrolą dwoje żołnierzy oddziału Żandarmerii Wojskowej zostało skierowanych do odbycia praktyk w Wydziale Postępowań Administracyjnych Komendy Wojewódzkiej Policji w Krakowie.

(dowód: akta kontroli str. 174-175, 212, 331-332, 334)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej
działalności

Jako dobrą praktykę należy uznać przyjęcie harmonogramu kontroli przechowywania broni prywatnej w systemie 5 letnim i poddawanie kontroli minimum 20% posiadaczy broni prywatnej znajdujących się na ewidencji Oddziału Żandarmerii Wojskowej w każdym roku.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Żandarmerii Wojskowej w badanym obszarze.

IV. Uwagi i Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag i wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 17.09.2015 r.

Kontroler
Miroslaw Kuśmierczak
główny specjalista
kontroli państwowej

.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Dyrektor
Marek Bieńkowski

DYREKTOR
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
z up.
.....
Podpis
Tomasz Sordyl
Wicedyrektor